

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

ב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

קדשים כי קדוש אני : מו ואת תורת
הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת
במים ולכל נפש השרצת על הארץ :
מו להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין
החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל :

ומפסורין ויוסף צור דוד . בשמואל
ב' בסיון : צ"א עבדי"ה סימן :

פ פ פ

יב א וידבר יהוה אלי-משה לאמר :

ב דבר אל-בני ישראל לאמר
אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת
ימים כימי נדת דוּתה תטמא : ג וביום
השמיני ימול בשר ערלתו : ד ושלושים
יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל-
ימי קדש לא-תגע ואל-תקדש לא תבא עד-
מלאת ימי טהרה : ה ואם-גמקה תלד
וטמאה שבעים כנדתה וששים יום וששת
ימים תשב על-דמי טהרה : ו ובמלאת
ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן-שנתו
לעלה ובן-יונה או-תר לחטאת אל-פתח
אהל-מועד אל-הכהן : ז והקריבו לפני
יהוה וכפר עליה וטהרה ממקד דמיה ואת
תורת הילדת לזכר או לנקבה : ח ואם-
לא

מצוח קס"ו

מצוח קס"ז

מצוח קס"ח

מסואבת דמהא דא אורייתא דילדתא לדכר או לנוקבא : ח ואם-לא תשכה ידה

רשי

בעלתי את ישראל ממצרים אלה כשכיל שאין מטיאין כשרים כעכ"ו דייס ומעליותא היא גבייה והוא לשון מעלה : (מו) להכדיל
לא כלכד השוכה אלא שתהא יודע ומכיר ודקי בהן : בין הטמא ובין הטהור . צריך לומר בין חמור לפרה ולכל ככר מפורשים הם בין
טמאה לך לטהור לך בין נשחט חזיו של קנה לנשחט רוכו : ובין החיה הנאכלת . צריך לומר בין נבי לערוד והלא כבר מפורשים הם
אלא בין שגולד סה סיווני טרפה כשרה למולד סה סיווני טרפה כסולה :
חסרת פרשת שמיני

דמצרים למחוי לכוך לאלהא ותהון קדישין
ארי קדיש אָנָא : מו דא אורייתא דבעירא
ודעופא ודכל-נפשא חיתא דרמשא במיא
ולכל-נפשא דרחישא על-ארעא :
מו לאפרשא בין מסאבא ובין דכיא ובין
חיתא דמתאכלא ובין חיתא דלא
מתאכלא :

פ פ פ

א ומקריל יי עס-משה למימר : ב מליל
עס-בני ישראל למימראתתא
ארי תעדו ותליד דכר ותהי-מסאבא שבכא
יומין כיומא ריהוקסאובתה תהי-מסאבא :
ג וביומא תמינא יחגור בסרא דעורלתיה :
ד ותלתין ותלתא יומין תתיב בדם דכו
בכל-קודשא לא-תקרב ולמקדשא לא
תיעורל עד-דמשלם יומי דכורתה :

ה ואם-נוקבתא תליד ותהי-מסאבא
ארבעה-עשר כריחוקה ושתיין ושתיא יומין
תתיב על-דם דכו : ו ובמשלם יומי
דכורתה לבקא או לכנתא תיתי אימר בר-
שתיה לעקרתא ובר-יונה או-שפנינא
לחטאתא בתריע משכין ומנא לות-כהנא :
ז ויקריבינה קדם יי וכפר עליה ותדפי

מסואבת דמהא דא אורייתא דילדתא לדכר או לנוקבא : ח ואם-לא תשכה ידה

כמיסת

כמיסת

יונתן בן עוזיאל

כט

קדיש אגא : מו דא היא גזרת אורייתא דבעירא ועופא וכל נפשת תייתא דרששא על ארעא : מו לפשרא
ביגי מסאבא וביגי דבא ביגי מתיא דמיבשרא לאיתאכלא וביגי מתיא דלא מיבשרא לאיתאכלא :

פ פ פ

וידבר א ומליל יי גוי : ב מליל עם בני ישראל למימר אמתא ארום תשדי וחיליד ביר דבר ותרוי מסאבא
שבעא יומין הי כיומי רחוק סאוקתא הוקדו מסאבא : ג רבוימא תמינאי תשקרו ודבא ותגור בשר
ערלתיה : ד ותלתין ותלתא יומין רציפין תהי כל דקתא דבנין בים בקל קודשיא לא תקרב ולבי מקדשא לא
מיעול עד זמן מישלם יומי דכותה : ה ואין דבר נקבא תליד ותהי מסאבא ארבסרי יומין רציפין הי בריווקתה
ובתמיסר הישקרו ושימין ושימא יומין רציפין תהי על דקתא דבנין : ו רבמישלם יומי דתיא לקרא או לדברתא
מתיא אימר בר שתיא לעלתא וגזול בר יגן או ששנינא לתטאתא לתרע מששן ומנא לוח סתנא : ז ונקרבינה
קדם יי ויבפר עלה פהנא ותירכי מבוע תרון דקתא דא היא אורייתא דליקתא לנדב או לנקבא : ח ואין לא

השכח

רשי"ה

(א) אשה כיתוריע. (ויקרא רבה) א"ר שמלוי כסא שינירתו של אדם אחר כל כהנה מיה ועוף כמעשה כראשית כן תורתו
כתפרסה אחר תורת כהנה מיה ועוף : כי תוריע : (גדה כז) לרבית סאפילו ילדו מחוי סתמיה ונעשה כעין
זרע אחו טמאה לידה (גדה כג) : כי מי נדת דותה תטבא . כסדר כל טומאה פאמורה כנדה מטמאה בטימאת לידה ואפילו נעשה
פקר כלא דס : דוהה . לשון דבר הוב מנופה . לשון אחר לשון מדוה וחולי סאין אשה רואה דס עלת תמלה ראה וחריה ככדין עליה :
(ד) חשב . אין תשכ אלל לשון עכשה כמו (דכויסא) ותטבו בקדש (בראשית יג) וישכ כאלוגי ממרא : בדמי טהרה : א"פ שרואה טהרה :
בדמי טהרה . לא חסיק ה"א הוה סס דבר כמותה : ימי טהרה . מפיק ה"א ימי טהרה שלה (א) : לא תגע . אהרה לאוכל וכולי כמו
שמינה דיכמות (דף ערה) : בכל קודש . (מכות יד יבמות שם) לרבית את סתרווה לפי שווי טבולת יום ארון שטכלה לסוף
סמינה ואין שמינה אעריס לטהרה עד שקיעת החמה של יום ארבעים שלחן תביא את כפרת טהרה : (ז) והקריבו . (זכויס"ג
כנהדרין פג) למדך סאין נעשה לאכול בקדשים אלל אחר סמינה ואי זכויס הוא חטאת של וכפר עליה הכהן וטהרה מי שהיא כל לכפר בו טהרה
תלויה : וטהרה . מכלל שער כאן קרויה טמאה : (ח) אחד לעולה ואחד לחטאת . לא הקדימה הכתוב אלל למקדשה אלל
להקדשה

באר רחובות דקדוקי רשי"ה

(א) ראה לומר כדאי טהרה שה"א כלתי מפיק והיינו סאין דבש כמותה שם כן ה"א נוספת לנמרי ויהי כאלו פתיס בדמי טוהר (אין
כלוט פון רייניקייט) אכלימי טהרה שה"א בחפיק שם דבר עם כימי הנקיבה הוא וכללו כתיכוימי טוהר שלה (אין טעם פון איהר
רייניקייט) ואסתר ליתן טעם לטמא בנות דמי טהרה לא מפיק הוא יומי טהרה מפיק הא משום דכל תלתין ותלתא יומין אף אם
תראה דס לאו כלום הוא לפי זה לא מוטל עליה לבדוק בכל עת לכן לא מפיק הא אכל הימים נוטלים עליה למחוי ולמספר דכאשר כלו לה תלתא
ותלתין יומין לומר אסתראה אחר כך תשיה תחילת כדה לכן הוא מפיק הא ימי טהרה למימרא כדירה תלית מילתא לממני יומין :

משום

רשב"ם

אשה כיתוריע. (כ) כי תתעבה בין זכר בין נקבה : אם זכר תלד . יהא דיקו קן : ואם נקבה תלד כן וכך דינה :
כולל ואחר כך מפרש : שבעת ימים . חסלו לא ראתה דס : כימי נדת דותה . כימי רחוק חולייה המפורש לפנינו
על ידי ראיות דס עמא ראית דס לידה : נדה . לשון נודה ומרותה מבעלה . דותה לשון חולי . כמו לבי דוי : (ד) נדתי
טהרה . שאינו דס נדות . פשוטו כמאן דאמר שני נעיינות כן זס של ל"ג יומין שציינן טהור הוא : (ח) וטהרה . לאכול קדשים .
כן ביישן חכמים . כי חוסר כימורס הוא אוכל תרומה מקערה . קשה גריס ששטו . אלל בקדשים אינו אוכל עד לאחר כפרה :

אדם

מכלל יופי

יב תוריע (ב) נדת . שם סמך ענין רחוק : ומפני ההא נהפך הקמץ חטף בעין הפועל .
(דוהה) . שם או מקור וענינו חולי : (ימול) . מכנין נפעל : (ד) (ברמי טהרה) . שם
והא אינה מפיק ואינה סימן הנקבה הנסתרה אך הוא שם
למדו והקמץ חטף היה ראוי כפא הפועל בפלם עצמה תקבא

שאת

15

טו

(*)

לא תמצא ידה די שיה ולקחה שתי תורים
או שני בני יונה אחד לעלה ואחד להטאת
וכפר עליה הכהן וטהרה : פ

יג א וידבר יהוה אל משה ואל אהרן

לאמר : ב אדם כי יהיה בעור בשרו

שאר או ספחת או בהרת והיה בעור

בשרו לנגע צרעת והוא אל אהרן הכהן

או אל אחד מבניו הכהנים : ג וראה

הכהן ואת הנגע בעור הבשר ושער בנגע

הפך לבן ומראה הנגע עמק מעור בשרו

נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו :

ד ואם בהרת לבנה הוא בעור בשרו

ועמק אין מראה מן העור ושערה לא

הפך לבן והסניר הכהן את הנגע שבעת

ימים : ה וראהו הכהן ביום השביעי והנה

הנגע עמור בעינו לא פשרה הנגע בעור

והסנירו הכהן שבעת ימים שנית :

ו וראהו הכהן ארבע ימים השביעי שנית

והנה כהרה הנגע וקרא פשרה הנגע בעור

וטקרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהר :

ז ואם פשה תפשרה המספחת בעור

אחרו הראתו אל הכהן לטהרתו ונראה

שנית אל הכהן : ח וראהו הכהן והנה

פשתה המספחת בעור וטמאו הכהן צרעת

הוא

כמיסת אימרא ותסב תרין שפנינין או תרין

בני יונה חד לעלתא וחד להטאתא וכפר

עלה כהנא ותדבי : א ומליל וי עט משה

ועט אהרן למימר : ב אינש ארי יהי

במשך בסריה עמקא או עדנא או בהרא

ויהי במשך בסריה למכתש סנירו ויתיתי

לורת אהרן כהנא או לורת חד מבגודו

כהנא : ג ויחזי כהנא ית מכתשא במשך

בסרא ושערא במכתשא אתהפוך למחור

ומחזי מכתשא עמיק ממשך בסריה מכתש

סנירותא הוא ויחזינה כהנא ויסאב יתיה :

ד ואם בהרא חורא היא במשך בסריה

ועמיק לית מחוצא מן משקא ושערה

לא אתהפוך למחור ויסור כהנא ית

מכתשא שבעא יומין : ה ויחזינה כהנא

ביומא שביעאה והא מכתשא קם כדהנה

לא אוסיף מכתשא במשקא ויסנירינה

כהנא שבעת יומין חנינות : ו ויחזי כהנא

יתיה ביומא שביעאה חנינות והא עמיק

מכתשא וקרא אוסיף מכתשא במשקא

וידבינה כהנא עדיתא היא ויצבע לבושותי

וידבי : ז ואם אוספא תוסיף עדיתא

במשקא בתר דיתחזי לכהנא לדכותיה ויתחזי

חנינות לכהנא : ח ויחזי כהנא והא אוסיפת

עדיתא במשקא ויסאיבינה כהנא סנירותא

היא

רשי

למקרה האמת קודם לעולה כך פנינו מוכחים ספרק כל המדור (ובתוספת) : (ב) שאח או ספחת וכו' (נגעים עא) שמוע
נגעים הם ולכמות ז' ח' בהרת . חברבורות ט"י ארבע ו' וכן (אע"ל) כהיר מוח כמחיים : אל אהרן וכו' (אויב לו)
זרת כמקום בית סלין טווחת נגעים ונדרתו לאל"פ פכמן (ח"ב) : (ג) הפך לבן : עתקולה שחור והכך ללכן כתיב כהנא ויחזי עמק
פניס